

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 311/2023-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 2B, Pezinok, proti postupu Okresného súdu Bratislava V (v súčasnosti Mestského súdu Bratislava IV) v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/74/2013 (v súčasnosti sp. zn. B5-12C/74/2013) a postupu Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 4Co/126/2014, sp. zn. 4Co/241/2017, sp. zn. 4Co/123/2019 a sp. zn. 10Co/22/2023 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 25/2017-27 z 15. júna 2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B5-12C/74/2013 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4Co/123/2019 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 25/2017-27 z 15. júna 2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **3 000 eur**, ktoré **s ú p o v i n n é** zaplatiť mu Mestský súd Bratislava IV v sume **2 000 eur** a Krajský súd v Bratislave v sume **1 000 eur** do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** náhradu trov právneho zastúpenia v sume **442,38 eur**, ktorú **s ú p o v i n n é** Mestský súd Bratislava IV a Krajský súd v Bratislave zaplatiť spoločne a nerozdielne jeho právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 22. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/74/2013 a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 4Co/126/2014, sp. zn. 4Co/241/2017, sp. zn. 4Co/123/2019 a sp. zn. 10Co/22/2023 v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 25/2017-27 z 15. júna 2017 (ďalej len „skorší nález“). Navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať v konaní vedenom pod sp. zn. 10Co/22/2023 bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 6 000 eur od okresného súdu a v sume 4 000 eur od krajského súdu a náhradu trov konania na účet jeho právnej zástupkyne.

2. Uznesením č. k. II. ÚS 311/2023-14 zo 14. júna 2023 ústavný súd prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Dňa 1. júna 2023 nadobudli účinnosť viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušností a obvodov (tzv. nová súdna mapa). Podľa § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov prechádza od 1. júna 2023 výkon súdництва v ostatných veciach (teda v iných ako trestnoprávných, rodinnoprávných a obchodnoprávných veciach) z Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava IV. Vychádzajúc z uvedeného, vo veci sťažovateľa je v súčasnosti príslušným súdom mestský súd.

4. V napadnutom konaní vedenom na okresnom súde sa sťažovateľ žalobou podanou 22. februára 2013 domáha náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci. Rozsudkom okresného súdu č. k. 12C/74/2013-73 z 10. decembra 2013 bola žaloba zamietnutá. Krajský súd uznesením č. k. 4Co/126/2014-97 z 28. apríla 2015 odvolaním napadnutý rozsudok ako nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a predčasne vydaný (za nedostatočne zisteného skutkového stavu, pozn.) zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 12C/74/2013-141 z 23. mája 2017 žalobu opätovne zamietol. Na základe sťažovateľom podaného odvolania krajský súd uznesením č. k. 4Co/241/2017-175 z 27. apríla 2018 rozsudok okresného súdu opäť zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dňa 5. marca 2019 okresný súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie č. k. 12C/74/2013-189 tak, že žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku pre zmeškanie podal sťažovateľ odvolanie a žiadal ho zrušiť, tvrdiac, že na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu neboli splnené podmienky. Krajský súd rozsudkom č. k. 4Co/123/2019-211 z 29. mája 2019 v poradí tretí rozsudok okresného súdu potvrdil, pričom v odôvodnení uviedol, že ak súd prvej inštancie na pojednávaní 5. marca 2019 rozhodol v neprítomnosti sťažovateľa na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie žalobcu, postupoval

v súlade so zákonom, keďže všetky podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia boli splnené. Proti rozsudku krajského súdu z 29. mája 2019 podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 2Cdo/277/2020 z 28. novembra 2022 rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu z 29. mája 2019 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že s ohľadom na obsah odvolania sťažovateľa proti kontumačnému rozsudku okresného súdu bolo potrebné, aby súd prvej inštancie najskôr rozhodol o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 281 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a pokiaľ tak súd prvej inštancie nepostupoval a bez ďalšieho predložil odvolanie odvolaciemu súdu na rozhodnutie podľa § 356 písm. b) CSP a pokiaľ krajský súd rozhodol o takom odvolaní bez toho, aby jeho rozhodnutiu predchádzalo rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 281 ods. 1 CSP, takým nesprávnym procesným postupom bolo sťažovateľovi znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Po vrátení veci najvyšším súdom mestský súd rozhodol uznesením č. k. B5-12C/74/2013-329 zo 16. júna 2023 tak, že návrh sťažovateľa na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietal. Proti predmetnému uzneseniu zo 16. júna 2023 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 10Co/48/2023-340 z 28. septembra 2023 tak, že uznesenie mestského súdu zmenil tak, že rozsudok pre zmeškanie okresného súdu z 5. marca 2019 zrušil.

5. Skorším nálezom ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikázal okresnému súdu v predmetnom konaní konať bez zbytočných prietahov, sťažovateľovi priznal primerané finančné zadostučinenie v sume 500 eur, ktoré mal zaplatiť okresný súd do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu. Nález nadobudol právoplatnosť 25. júla 2017.

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach z dôvodu ich neefektívneho, opakovane nezákonného konania a rozhodovania. Dĺžku napadnutého konania „*viac ako 10 rokov*“ považuje sťažovateľ za extrémnu, neprimeranú a neakceptovateľnú. V jeho veci nie je do dňa podania tejto ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté, stav právnej neistoty stále pretrváva, a to aj napriek skoršiemu nálezu, ktorým ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/74/2013 konal bez zbytočných prietahov.

II.

Vyjadrenie mestského súdu, krajského súdu a replika sťažovateľa

II.1. Vyjadrenie mestského súdu:

7. Mestský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že súd v predmetnej veci od podania žaloby konal plynule a bez zbytočných prietahov a, poukazujúc na priebeh konania, uviedol, že ústavnú sťažnosť považuje za nedôvodnú.

II.2. Vyjadrenie krajského súdu:

8. Krajský súd sa vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti stotožnil s vyjadrením sudkyne spravodajkyne a predsedníčky senátu 10Co a s poukázaním na skutočnosti v ňom uvedené skonštatoval, že dôvody, ktoré bránili skoršiemu prejednaniu a rozhodnutiu veci, sú výlučne objektívnej povahy, na čo by mal ústavný súd prihliadnuť. Sudkyňa spravodajkyňa vo svojom stanovisku po zrekapitulovaní priebehu konania na odvolacom súde uviedla, že v danej veci ide o spor zo žaloby na plnenie, pričom nejde o vec, ktorú by bolo v zmysle rozvrhu práce potrebné vybaviť ako prednostnú. Poukázala na to, že sťažovateľ nikdy nepodal sťažnosť na prietahy predsedovi krajského súdu a podľa jej názoru žiadne prietahy ani nespôsobili, v odvolacích konaniach postupovala úplne bez prietahov a v jednotlivých prípadoch rozhodla po 8 mesiacoch, jednom mesiaci a jednom mesiaci. Skutočnosť, že rozsudok odvolacieho súdu bol najvyšším súdom zrušený po tri a pol roku, nemohla nijako ovplyvniť. V tejto súvislosti tiež uviedla, že rešpektuje rozhodnutie najvyššieho súdu, avšak poukázala na právnické vzdelanie sťažovateľa a jeho erudovanosť vo vedení súdnych sporov a na to, že v rozsudku pre zmeškanie bol súdom prvej inštancie správne poučený o odvolaní a o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, pričom podal odvolanie, tvrdiac, že neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Rovnako výlučne nespĺnením podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, pretože nebol na pojednávanie riadne predvolaný, sťažovateľ argumentoval aj v ním podanom dovolaní a uvedené zopakoval aj v ústavnej sťažnosti, keď tvrdil, že najvyšší súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu z dôvodu, že nebol riadne predvolaný na pojednávanie, na ktorom súd prvej inštancie rozhodol kontumačným rozsudkom. Zrušenie rozsudku odvolacieho súdu ako vydaného predčasne a nesprávne po posúdení, že sťažovateľ mal podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, o ktorom nebolo súdom prvej inštancie rozhodnuté (čo sťažovateľ nikdy netvrdil a nebolo ani dovolacou námietkou), po tri a pol roku od rozhodnutia odvolacieho súdu nepokladá za prietahy spôsobené odvolacím súdom, keďže rozhodovala v primeraných lehotách. V závere uviedla, že ústavnú sťažnosť nepovažuje za dôvodnú, keďže na odvolacom súde k prietahom nedošlo.

II.3. Replika sťažovateľa:

9. Sťažovateľ sa vo svojej replike v celom rozsahu pridržiaval ústavnej sťažnosti, žiadajúc jej vyhovieť v celom rozsahu. Vyjadrenia mestského súdu a krajského súdu označil za zmätočné, z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľné a neakceptovateľné, nesúladné s rozhodovacou praxou ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podané v zjavnom úmysle zbaviť sa zodpovednosti za nenáležité a nedobromyseľné porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa chránených ústavou, listinou a dohovorom, keďže obaja porušovatelia ani po skoršom náleze ústavného súdu urýchlene nekonalí a nerozhodli právoplatne v merite veci. Dodal, že vec má pre neho mimoriadny význam, na prietahoch sa nepodieľal a stav jeho právnej neistoty, utrpenia, bezmocnosti a beznádeje trvá. Porušovatelia sa dosiaľ dôsledne neriadili právnym názorom a záväzným pokynom najvyššieho súdu vyjadrenými v zrušujúcom uznesení, podľa ktorého podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie musia byť posudzované zdržanlivo, čím zjavne prispievajú k ďalšiemu predlžovaniu konania a stavu právnej neistoty sťažovateľa. V prerokovávanej veci došlo k zjavnému zneužitiu inštitútu kontumačného rozsudku v neprospech sťažovateľa nerešpektovaním elementárnych princípov spravodlivosti, čím došlo k odmietnutiu spravodlivosti a v konečnom dôsledku to prispelo k predĺženiu konania aj vinou krajského súdu.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože s ohľadom na predmet konania a po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskami mestského súdu a krajského súdu, s replikou sťažovateľa a obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

11. Podstatu ústavnej sťažnosti sťažovateľa tvorí námietka, že v dôsledku neefektívnej činnosti okresného súdu, ako aj krajského došlo v napadnutých konaniach k opakovanému vzniku zbytočných prietahov, v ktorých dôsledku je aj celková doterajšia dĺžka konania neprimeraná, odôvodňujúca vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru ESĽP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. IV. ÚS 302/2020, III. ÚS 233/2022, II. ÚS 439/2023).

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

14. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právnej a skutkovej zložitosti prejednávanej veci, ústavný súd konštatuje, že spory, ktorých predmetom je náhrada škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, v zásade patria medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Vychádzajúc z predloženého spisového materiálu, ústavný súd nezistil ani žiadne také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné napadnuté konanie posúdiť ako zložitú po skutkovej stránke. V súvislosti s týmto kritériom tak nie je možné všeobecné súdy zbaviť ich zodpovednosti za priebeh a doterajšiu dĺžku napadnutého konania a s tým súvisiaci vznik prietahov.

15. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prietahom.

16. K samotnému postupu okresného súdu, ako aj krajského súdu v napadnutých konaniach po právoplatnosti skoršieho nálezu ústavného súdu možno konštatovať, že tento bol poznačený ich neefektívnou činnosťou, ktorá sa prejavila v zrušení ich rozsudkov (bod 6 tohto nálezu). Aj napriek vydanému nálezu ústavného súdu z 15. júna 2017 a príkazu konať bez zbytočných prietahov okresný súd opätovne nepostupoval v napadnutom konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá. Okresný súd síce medzičasom vydal v napadnutom konaní dva rozsudky, z ktorých však rozsudok č. k. 12C/74/2013-141 z 23. mája 2017 bol na základe sťažovateľom podaného odvolania uznesením krajského súdu č. k. 4Co/241/2017-175 z 27. apríla

2018 zrušený a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. V poradí tretí (kontumačný) rozsudok okresného súdu č. k. 12C/74/2013-189 z 5. marca 2019 bol síce rozsudkom krajského súdu č. k. 4Co/123/2019-211 z 29. mája 2019 potvrdený, avšak toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo následne na základe sťažovateľom podaného dovolania najvyšším súdom zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Po vrátení veci najvyšším súdom mestský súd rozhodol uznesením č. k. B5-12C/74/2013-329 zo 16. júna 2023 tak, že návrh sťažovateľa na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol. Proti predmetnému uzneseniu zo 16. júna 2023 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 10Co/48/2023-340 z 28. septembra 2023 tak, že uznesenie mestského súdu zmenil a rozsudok pre zmeškanie okresného súdu z 5. marca 2019 zrušil. Skutočnosť, že napadnuté konanie sa po zrušení rozsudku okresného súdu nachádza opäť na začiatku, a to napriek vyslovenému príkazu konať bez zbytočných priesťahov ústavným súdom skorším nálezom, pričom od nadobudnutia jeho právoplatnosti trvá (do času podania ústavnej sťažnosti, pozn.) takmer 6 rokov, je ústavne neakceptovateľná.

17. Vo vzťahu k namietanému postupu krajského súdu v jeho napadnutých konaniach po právoplatnosti skoršieho nálezu ústavný súd konštatuje, že prvé odvolacie konanie vedené pod sp. zn. 4Co/126/2014 sa vzhľadom na formuláciu petitu ústavnej sťažnosti nachádza mimo rámca prieskumu ústavného súdu. Pokiaľ ide o druhé odvolacie konanie vedené pod sp. zn. 4Co/241/2017, krajský súd o sťažovateľom podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 23. mája 2017 rozhodol uznesením 27. apríla 2018, t. j. po menej ako ôsmich mesiacoch od postúpenia spisu (16. augusta 2017), čo rozhodne nemožno považovať za dobu neprimeranú. V konaní vedenom pod sp. zn. 10Co/22/2023 bol spis okresného súdu sp. zn. 12C/74/2013 krajským súdom bez meritórneho rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku pre zmeškanie z 5. marca 2019 vrátený okresnému súdu 19. mája 2023 v lehote jedného mesiaca ako predložený nesprávne na ďalší postup v zmysle pokynov najvyššieho súdu z kasačného uznesenia. V uvedených napadnutých konaniach tak ústavný súd zbytočné priesťahy na strane krajského súdu nezistil. Podiel krajského súdu na vzniku zbytočných priesťahov je daný tým, že jeho potvrdzujúci rozsudok č. k. 4Co/123/2019-211 z 29. mája 2019 bol najvyšším súdom zrušený s konštatovaním vady zmätočnosti a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Najvyšší súd vo svojom kasačnom uznesení konštatoval, že bolo potrebné, aby súd prvej inštancie najskôr rozhodol o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 281 ods. 1 CSP a pokiaľ tak súd prvej inštancie nepostupoval a bez ďalšieho predložil odvolanie odvolaciemu súdu na rozhodnutie podľa § 356 písm. b) CSP a pokiaľ krajský súd rozhodol o takom odvolaní bez toho, aby jeho rozhodnutiu predchádzalo rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 281 ods. 1 CSP, takým nesprávnym procesným postupom bolo sťažovateľovi znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Špecifikovaná procesná vada, ktorá bola spôsobená nesústreďeným postupom krajského súdu, mala za následok zbytočné predĺženie konania o dobu približne troch rokov a ôsmich mesiacov (od rozhodnutia krajského súdu do vrátenia spisu najvyšším súdom 13. januára 2023, pozn.) a je jasným indikátorom neefektívnej činnosti krajského súdu. Najvyšším súdom špecifikované procesné vady v konaní okresného súdu a krajského súdu tak mali za následok, že v posudzovanej veci nebolo v čase podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté a právna neistota sťažovateľa pretrváva.

18. Ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústreďená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie

ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (III. ÚS 90/07, IV. ÚS 182/08, I. ÚS 7/2011). Ústavný súd poukazuje aj na rozsiahlu konštantnú judikatúru ESLP, kde bolo opakovane konštatované, že pri posudzovaní zbytočných priet'ahov má súd nazerať na celkovú dĺžku konaní (a tým zapríčinenú právnu neistotu sťažovateľov) ako na jeden celok, pričom nemá separovať jednotlivé čiastkové konania (napr. Maxian a Maxianová proti Slovenskej republike, Keszeli proti Slovenskej republike, Grešáková proti Slovenskej republike, ale aj I. ÚS 287/2018).

19. Procesný postup okresného súdu a krajského súdu po vydaní skoršieho nálezu ústavného súdu nesmeroval efektívne k rýchlemu odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa, a preto ústavný súd s prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania (takmer 11 rokov), skôr vyslovený príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov a zistenú neefektívnu a nesústredenú činnosť okresného súdu a krajského súdu dospel k záveru, že ich postupom v napadnutých konaniach po právoplatnosti skoršieho nálezu ústavného súdu došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1 tohto nálezu).

20. Vzhľadom na to, že sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáhal, aby ústavný súd vyslovil príkaz konať bez zbytočných priet'ahov vo vzťahu ku konaniu krajského súdu vedenému pod sp. zn. 10Co/22/2023, ktoré bolo skončené bez meritórneho prerokovania veci (bod 17 tohto nálezu), ústavný súd príkaz konať nevyslovil (výrok 4 tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

22. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada priznať finančné zadosťučinenie v celkovej sume 10 000 eur, ktoré odôvodnil mimoriadnym významom veci pre sťažovateľa a zjavným nezákonným a nedobromyseľným, formalistickým a tendenčným konaním oboch porušovateľov v podobe vydania svojvoľných a nezákonných rozsudkov z 5. marca 2019 a 29. mája 2019, zneužitím práva, čo malo za následok predĺženie konania, a tým aj predĺženie stavu právnej neistoty sťažovateľa.

23. Ústavný súd uvádza, že konanie pred ústavným súdom z dôvodu namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov plní nielen preventívnu funkciu, ale tiež funkciu satisfakčnú, resp. kompenzačnú (náhradu nemajetkovej ujmy). V súlade s judikatúrou ústavného súdu je cieľom finančného zadosťučinenia dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

24. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

25. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti tejto veci považoval za potrebné priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie. Pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy všetky okolnosti danej veci, predovšetkým neefektívny postup okresného súdu a krajského súdu, doterajšiu dĺžku napadnutého konania ako celku, jeho nepriviligovaný charakter, predmet konania, ktorého signifikantný význam pre samotného sťažovateľa ústavný súd nezistil, a tiež procesný stav konania. Po zohľadnení týchto okolností, majú na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval ústavný súd za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 3 000 eur podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde, pričom mestský súd je povinný z tejto sumy zaplatiť sťažovateľovi sumu 2 000 eur a krajský súd sumu 1 000 eur (výrok 2 tohto nálezu).

V.

Trovy konania

26. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 442,38 eur (výrok 3 tohto nálezu).

27. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [ďalej len „vyhláška“ (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky)]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je vo výške 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 12,52 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu). Nepriznanie odmeny za tretí úkon (replika na vyjadrenia súdov k ústavnej sťažnosti) ústavný súd odôvodňuje tým, že toto podanie neobsahuje ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré by mali vplyv na rozhodnutie ústavného súdu. Výsledná suma, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľovi ako náhradu trov právneho zastúpenia, predstavuje sumu 442,38 eur.

28. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia sú mestský súd a krajský súd povinné uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2024

Peter Molnár
predseda senátu